Eiropas Parlaments
2019-2024

Sesijas dokuments

B9-0341/2021

7.6.2021

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētājas vietnieka/ Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu

par cilvēktiesību un politisko stāvokli Kubā
(2021/2745(RSP))

Leopoldo López Gil*, *Michael Gahler*, *Isabel Wiseler-Lima*, *Gabriel Mato*, *Antonio López-Istúriz White
PPE grupas vārdā

B9-0341/2021

Eiropas Parlamenta rezolūcija par cilvēktiesību un politisko stāvokli Kubā (2021/2745(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Kubu un jo īpaši 2018. gada 15. novembra[1] rezolūciju par cilvēktiesību stāvokli Kubā, 2019. gada 3. decembra[2] rezolūciju par *Jose Daniel Ferrer* lietu un 2017. gada 5. jūlija rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumu (*PDSN*)[3] starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kubas Republiku, no otras puses,

– ņemot vērā *PDSN* starp Eiropas Savienību un Kubu, kas parakstīts 2016. gada decembrī un provizoriski tiek piemērots no 2017. gada 1. novembra[4],

– ņemot vērā Delegācijas attiecībām ar Centrālamerikas valstīm 2020. gada 11. decembrī rīkoto uzklausīšanu par Kubu,

– ņemot vērā ES un Kubas Apvienotās padomes locekļu neformālo videokonferenci, kas notika 2021. gada 20. janvārī[5],

– ņemot vērā trešo oficiālo PDSN ietvaros organizēto cilvēktiesību dialogu, kas notika 2021. gada 26. februārī[6],

– ņemot vērā ANO Cilvēktiesību padomes 2018. gada maijā publicēto Vispārējo periodisko pārskatu par Kubu,

– ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*) un citus starptautiskos nolīgumus un instrumentus cilvēktiesību jomā,

– ņemot vērā Amerikas Cilvēktiesību komisijas (*IACHR*) 2020. gada ziņojumu,

– ņemot vērā *IACHR* 179. sesiju perioda atklātās uzklausīšanas,

– ņemot vērā *IACHR* rezolūcijas Nr. 7/2021, 14/2021 un 24/2021,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu, ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1984. gada 10. decembrī un kurai ir pievienojusies arī Kuba,

– ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,

---

[1] OV C 363, 28.10.2020., 70. lpp.
[2] Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0079.
[3] OV C 334, 19.9.2018., 99. lpp.
[4] OV LI 337, 13.12.2016, 3. lpp.
[5] ES un Kubas Apvienotā padome, 2021. gada 20. janvāris.
[6] Cilvēktiesību dialogs saskaņā ar *PDSN*, kas notika 2021. gada 26. februārī.

– ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, kuru Kuba ir parakstījusi,

– ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,

A. tā kā Eiropas Parlaments savu piekrišanu *PDSN* noslēgšanai deva 2017. gada 5. jūlijā; tā kā Parlaments kopā ar piekrišanu *PDSN* pieņēma rezolūciju, kurā aicināja ES apstiprināt Parlamenta viedokli par demokrātiju, vispārējām cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, piemēram, vārda, pulcēšanās un politiskās biedrošanās brīvību, kā arī par informācijas brīvību visās tās izpausmēs; tā kā ar *PDSN* abas puses vēlreiz apliecināja, ka ievēros vispārējās cilvēktiesības, kas izklāstītas Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos atbilstīgos starptautiskos instrumentos par cilvēktiesībām; tā kā *PDSN* ir iekļauta t. s. „cilvēktiesību klauzula", kas ir ES starptautisko nolīgumu būtisks standarta elements un ļauj *PDSN* darbību apturēt gadījumos, kad cilvēktiesību noteikumi tiek pārkāpti;

B. tā kā iedzīvotāju cilvēktiesības, brīvība un cilvēka cieņa un labbūtība ir vispilnīgāk pārstāvētas un aizstāvētas demokrātijā, kas cita starpā nozīmē varas nomaiņu, brīvas un godīgas vēlēšanas un politiskā plurālisma ievērošanu; tā kā nesen apstiprinātās Kubas Konstitūcijas 5. pantā ir uzsvērts, ka Kubas Komunistiskā partija ir galīgā valsts vara, ko vēl pastiprina 4. un 229. pants, uzsverot sociālismu kā neatgriezenisku sistēmu; tā kā kopš jaunās Kubas Konstitūcijas apstiprināšanas 2019. gada 10. aprīlī līdz 2021. gada aprīlim ir pieņemtas 1946 tiesību normas, kas ierobežo cilvēktiesības un pamatbrīvības;

C. tā kā kopš *PDCA* stāšanās spēkā pirms nepilniem četriem gadiem Kubā nav panākts nekāds konkrēts progress attiecībā uz šā nolīguma vispārīgajiem principiem un mērķiem; tā kā tieši pretēji – Kubas režīms šajā salā ir pastiprinājis represijas un cilvēktiesību pārkāpumus; tā kā kopš *PDSN* stāšanās spēkā nav notikusi neviena būtiska pārmaiņa, kas uzlabotu cilvēktiesību un pamatbrīvību stāvokli šajā salā vai uzlabotu Kubas iedzīvotāju ekonomiskos un sociālos apstākļus; tā kā situācija Kubas sabiedrībā turpināja pasliktināties, izraisot jaunu pretošanās vilni un mierīgas demonstrācijas, kuros iesaistījās ievērojamas Kubas sabiedrības daļas un kurus Kubas iestādes un režīma represīvās struktūras ir apspiedušas un brutāli izbeigušas;

D. tā kā no 2021. gada sākuma tieši aprīlī notika vislielākās represijas, jo Kubas Cilvēktiesību novērošanas centrs (*OCDH*) ir dokumentējis vairāk nekā 1018 represīvas darbības pret cilvēktiesību aktīvistiem un neatkarīgiem žurnālistiem, no kurām 206 bija patvaļīgas aizturēšanas un 13 bija saistītas ar smagu vardarbību; tā kā Kubas iestādes nelikumīgi ielauzās neatkarīgā mākslinieka un *San Isidro* kustības koordinatora *Luis Manuel Otero Alcántara* mājā un vairākas stundas patvaļīgi aizturēja viņu bez jebkādas apsūdzības; tā kā saskaņā ar Ieslodzīto aizstāvju organizācijas datiem pašlaik Kubā ir 150 politieslodzīto; tā kā laikposmā no 2021. gada marta līdz maijam ir reģistrēta 31 jauna lieta; tā kā Kubā pēdējo 12 mēnešu laikā līdz 2021. gada 1. jūnijam šajā sarakstā bija iekļautas 199 politieslodzīto lietas un reģistrēti 65 jauni politisko pretinieku apcietinājuma gadījumi, kas ir vidēji 5,4 jauni politiski ieslodzījumu gadījumi mēnesī; tā kā dažu pēdējo mēnešu laikā ir palielinājies cietumā esošo politieslodzīto spīdzināšanas un sliktas izturēšanās gadījumu skaits;

E. tā kā Kubas Krimināl kodeksā ir ietverti tādi noteikumi kā "apdraudējuma stāvoklis" un "kriminālnoziegumu novēršanai veicami drošības pasākumi", pamatojoties uz kuriem

vairāk nekā 8000 cilvēku tiek turēti cietumā bez attiecināma nozieguma un 2500 ir piespriests piespiedu darbs;

F. tā kā Kubas Krimināl kodekss soda visus civilos darbiniekus, kuri nepabeidz medicīniskās misijas vai nolemj neatgriezties Kubā, ar brīvības atņemšanu uz astoņiem gadiem; tā kā Kubas Starptautiskās tirdzniecības un ārvalstu investīciju ministrijas 2010. gada Rezolūcijā Nr. 168 visiem civildienestā nodarbinātajiem ārvalstīs esošajiem darbiniekiem, tostarp medicīnas darbiniekiem, kuri strādā valsts iestādēs vai valstij piederošos uzņēmumos, ir noteikti nepamatoti pienākumi un saistības, kas pārkāpj cilvēka cieņu un pašas būtiskākās cilvēka pamattiesības, kuras ir jāattiecina uz visiem cilvēkiem; tā kā šīs medicīniskās misijas varētu uzskatīt par mūsdienīgu verdzības veidu; tā kā Kuba pārkāpj Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 29. un 105. konvenciju par piespiedu darbu; tā kā Kuba pārkāpj *PDSN* 38. pantu;

G. tā kā *IACHR* 2020. gada ziņojumā ir norādīts uz virkni apgalvojumu par to, ka Kubas valsts ļaunprātīgi izmanto veselības aprūpes darbiniekus, kas norīkoti strādāt ārzemēs tā dēvēto "medicīnisko misiju" aizsegā, un pārkāpj viņu cilvēktiesības; tā kā ANO augstās cilvēktiesību komisāres paziņojumā (CUB 6/2019) par Kubas medicīniskajām misijām tika uzsvērti šo medicīnas darbinieku nedrošie un necilvēcīgie darba apstākļi, un šos apgalvojumus atbalstīja *Human Rights Watch* un 622 liecības;

H. tā kā Parlaments savu Saharova balvu par domas brīvību trīs reizes ir piešķīris Kubas aktīvistiem: *Oswaldo Payá* 2002. gadā, organizācijai „Sievietes baltā" 2005. gadā un *Guillermo Fariñas* 2010. gadā; tā kā Saharova balvas laureāti un viņu radinieki joprojām tiek regulāri vajāti un iebiedēti, nevar atstāt valsti un piedalīties starptautiskos pasākumos vai Eiropas Parlamenta rīkotos pasākumos;

I. tā kā Parlaments vairākas reizes ir uzaicinājis ierasties Saharova balvas ieguvējus, piemēram, *Berta Soler* un aktīvistus, piemēram, *Jose Daniel Ferrer*, *Luis Manuel Otero Alcántara* un *Reinaldo Escobar*, pēdējo reizi 2020. gada 11. decembrī; tā kā Kubas iestādes ir sistemātiski liegušas šo cilvēku līdzdalību, kā tas notika 2020. gada decembrī, patvaļīgi arestējot *Berta Soler* un *Reinaldo Escobar* un vēl ierobežojot citiem dalībniekiem interneta pieslēgumu; tā kā Delegācijas attiecībām ar Centrālamerikas valstīm priekšsēdētāja, Ārlietu komitejas priekšsēdētājs un viens no Parlamenta priekšsēdētāja vietniekiem parakstīja kopīgu deklarāciju, kurā nosodīta aktīvistu vajāšana; tā kā ne Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), ne ES delegācija Kubā nekad nav nākuši klajā ar paziņojumu, ka viņus aizstāv, un nav apliecinājuši viņiem jebkāda veida publisku vai privātu atbalstu;

J. tā kā starp EĀDD un Kubas režīmu ir skaidra vai vismaz vārdos neizteikta vienošanās publiski nepaust nekādu kritiku par Kubas režīma iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem; tā kā ES vēstnieks Havanā *Alberto Navarro* parakstīja Amerikas Savienoto Valstu prezidentam adresētu vēstuli, kurā cita starpā tika prasīts atcelt ASV embargo attiecībā uz salu, kā arī neiejaukties Kubas lietās; tā kā šis fakts nepārprotami pārsniedz vēstnieka diplomātiskās pilnvaras un liecina par ES vēstniecības Havanā ļoti politizēto lomu; tā kā *A. Navarro* ir publiski paziņojis, ka "Kubā nav diktatūras";

K. tā kā trešais oficiālais cilvēktiesību dialogs starp ES un Kubu notika 2021. gada 26. februārī un tam nebija nekādu rezultātu, tāpat kā iepriekšējos dialogos; tā kā, kā

uzsvērts *PDSN* 36. pantā, jebkurā politiskajā dialogā ir jāiekļauj tiešs intensīvs dialogs ar neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un visiem opozīcijas politiskajiem dalībniekiem bez jebkādiem ierobežojumiem; tā kā Kubas režīms vairākām NVO un neatkarīgām organizācijām aizliedza piedalīties šajos cilvēktiesību dialogos; tā kā EĀDD ar savu klusēšanu ir apstiprinājis šos režīma aizliegumus; tā kā dialoga uzdevums ir sniegt taustāmus rezultātus, un to nevar uzskatīt par mērķi pašu par sevi;

L. tā kā Parlaments vairākkārt ir uzaicinājis Kubas valdības diplomātiskos pārstāvjus piedalīties uzklausīšanās un iesaistīties darbībās, kas attiecas uz Kubu; tā kā šie uzaicinājumi tika ne tikai noraidīti, bet vēstules formā sniegtās atbildes bija arī pilnas ar apvainojumiem un nepamatotām apsūdzībām pret Parlamentu un tā deputātiem; tā kā Parlaments, visticamāk, ir vienīgā ES iestāde, kurai nav piešķirta atļauja apmeklēt valsti pēc *PDSN* provizoriskās stāšanās spēkā, kas nepārprotami ir pretrunā būtiskajam elementam, uz kuru būtu jābalsta politiskā dialoga nolīgums,

1. stingri nosoda to, ka Kubā pastāv politieslodzītie un to, ka disidenti tiek pakļauti nepārtrauktai un pastāvīgai politiskai vajāšanai, iebiedēšanai un patvaļīgai aizturēšanai; nosoda arī pašreizējos uzbrukumus *San Isidro* kustības māksliniekiem, miermīlīgiem disidentiem, neatkarīgiem žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem un politiskās opozīcijas pārstāvjiem; prasa nekavējoties izbeigt šīs darbības un nekavējoties atbrīvot visus politieslodzītos, kā arī tos, kuri patvaļīgi apcietināti tikai tādēļ vien, ka viņi izmantojuši savu vārda un pulcēšanās brīvību, aicina nodrošināt labākas garantijas attiecībā uz tiesībām uz taisnīgu tiesu un tiesu iestāžu neatkarību un nodrošināt, ka personām, kurām atņemta brīvība, ir piekļuve neatkarīgam advokātam, kā uzsvērts *PDSN* 24. pantā;

2. stingri nosoda *Aymara Nieto Muñoz, Mitzael Díaz Paseiro, Iván Amaro Hidalgo, Edilberto Ronal Arzuaga Alcalá, Yandier García Labrada, Denis Solís González, Luis Robles Elizástegui* un 64 pārliecības dēļ ieslodzīto personu patvaļīgo aizturēšanu; mudina Kubas iestādes viņus nekavējoties atbrīvot;

3. pauž dziļu nožēlu par Kubas režīma apņēmības un vēlmes trūkumu censties panākt pat minimālu virzību uz pārmaiņām vai atvērt kanālus, kas ļautu reformēt režīmu, jo tas uzlabotu Kubas sabiedrības sociālo un politisko līdzdalību, kā arī iedzīvotāju dzīves apstākļus, un par to, ka režīms noraida jebkādus demokrātiskus pasākumus; pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz *PDSN* stāšanos spēkā gandrīz pirms četriem gadiem, stāvoklis cilvēktiesību un demokrātijas jomā nav uzlabojies un nav devis Kubas iedzīvotājiem nekādus būtiskus un taustāmus pozitīvus rezultātus; uzskata, ka *PDSN* ir tikai veicinājis Kubas režīma attaisnošanu un tā oficiālu atzīšanu starptautiskajā sabiedrībā, lai gan faktiski ir skaidrs, ka tas šajā reģionā ir antidemokrātiskas anomālijas gadījums, kas ir izdzīvojis jau vairāk nekā sešas desmitgades;

4. atzīst Kubas iedzīvotāju tiesības pieprasīt savas valsts demokratizāciju, izmantojot dialogu ar pilsonisko sabiedrību un politisko opozīciju, lai izstrādātu ceļvedi demokrātiskām daudzpartiju vēlēšanām;

5. aicina EĀDD uzstāt, lai Kubas iestādes pildītu starp ES un Kubu noslēgtajā *PDSN* noteiktos saistošos pienākumus, jo īpaši attiecībā uz cilvēka pamattiesību un pamatbrīvību ievērošanu, kā uzsvērts Nolīguma 1. panta 5. punktā;

6. nosoda Kubas valsts īstenotos sistemātiskos darba un cilvēktiesību pārkāpumus pret tās veselības aprūpes darbiniekiem, kas norīkoti strādāt ārzemēs medicīnas misijās, jo tas ir pretrunā SDO pamatkonvencijām, kuras Kuba ir ratificējusi; mudina Kubu pilnībā īstenot un ievērot attiecīgi Amerikas Cilvēktiesību konvenciju un SDO 29. un 105. konvenciju;

7. atgādina, ka *PDCA* ir iekļauts noteikums par Nolīguma apturēšanu, kas būtu jāpiemēro cilvēktiesību noteikumu neievērošanas gadījumā; tādēļ uzstāj, lai Eiropas Savienība *PDSN* īstenošanas gaitā cieši sekotu un uzraudzītu cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu Kubā un lai par to tiktu iesniegti regulāri ziņojumi Parlamentam; uzskata, ka *Denis Solís González, Luis Robles Elizástegui, Maykel Castillo Pérez* ("*Osorbo*") un vairāk nekā 120 politieslodzīto un pārliecības dēļ aizturēto personu ieslodzīšana, kā arī visas patvaļīgās un represīvās darbības, kas reģistrētas 2021. gada aprīlī un jūnijā, tostarp pret *San Isidro* kustības biedriem un video "Patria y Vida" autoriem, ir atzīstami par īpašas steidzamības gadījumiem, kā tas noteikts *PDCA* 83. panta 3. punkta b) apakšpunktā; šajā sakarībā aicina ES sasaukt steidzamu sanāksmi;

8. atgādina, ka cilvēktiesības ir būtiska *PDSN* daļa, kā uzsvērts attiecīgi 1. panta 5. punktā, 2. panta c) punktā, 5. un 22. pantā un 43. panta 2. punktā; tādēļ aicina Padomi piemērot noteikumus par Nolīguma 85. pantā noteikto saistību izpildi, tostarp par tā apturēšanu, ja Kubas iestādes turpinās pārkāpt cilvēktiesības, kas būtu būtisks *PDCA* pārkāpums, jo tiktu pārkāpti "būtiski Nolīguma elementi, kā aprakstīts 1. panta 5. punktā un 7. pantā";

9. prasa Kubas valdībai īstenot tiesību sistēmas reformas, lai garantētu preses, biedrošanās un pulcēšanās brīvību, un uzsākt politiskās reformas, kas vajadzīgas, lai būtu iespējamas brīvas, godīgas un demokrātiskas vēlēšanas, kurās tiktu ņemta vērā kubiešu suverēnā un brīvi paustā griba; mudina Kubas valdību saskaņot savu cilvēktiesību politiku ar starptautiskajiem standartiem, kas noteikti hartās, deklarācijās un starptautiskajos instrumentos, kuru puse ir arī Kuba, un bez ierobežojumiem ļaut pilsoniskajai sabiedrībai un politiskajai opozīcijai aktīvi piedalīties politiskajā un sabiedriskajā dzīvē;

10. uzskata, ka tas ir pretrunā *PDSN*, ka Kubas un Eiropas neatkarīgajai pilsoniskajai sabiedrībai sistemātiski tiek liegta iespēja piedalīties cilvēktiesību dialogos starp ES un Kubu, it īpaši trešajā oficiālajā cilvēktiesību dialogā, kas notika 2021. gada 26. februārī, jo Kubas valdība atteicās piešķirt atļauju, paredzot, ka ES to nevajadzētu pieņemt; tādēļ aicina veidot institucionalizētu, oficiālu, atklātu un publisku dialogu starp ES un Kubu, kurā piedalītos pilsoniskā sabiedrība, tādējādi saglabājot *PDSN* pīlārus, līdzīgi dialogiem, kas tiek organizēti ar citām valstīm, ar kurām ES ir noslēgusi sadarbības nolīgumus; atgādina EĀDD un dalībvalstīm, ka *PDSN* ir uzsvērta pilsoniskās sabiedrības līdzdalība kā būtisks elements Nolīgumā paredzētā dialoga attīstībai (preambula un 19., 36. pants, 42. panta 1. punkts, 47. panta 6. punkta e) apakšpunkts un 59. panta 2. punkts); tādēļ norāda, ka ES un Kubas pilsoniskās sabiedrības un visu opozīcijas politisko dalībnieku izslēgšana nozīmē, ka tiek atņemta būtiska *PDSN* daļa;

11. atgādina, ka tas, ka priekšroka tiek dota tikai tām organizācijām vai personām, kas saistītas ar Kubas valdību, un opozīcijas organizāciju vai citu pilsoniskās sabiedrības pārstāvju izslēgšana no fondiem ir pretrunā *PDSN* noteikumiem; tādēļ aicina sadarbības fondos iekļaut visas ieinteresētās personas neatkarīgi no Kubas valdības apstiprinājuma;

12. pauž dziļu nožēlu par to, ka Kubas iestādes atsakās ļaut Parlamenta komitejām, delegācijām un dažām politiskajām grupām apmeklēt Kubu, neraugoties uz to, ka Parlaments ir devis savu piekrišanu *PDSN*; aicina iestādes nekavējoties dot atļauju iebraukšanai valstī;

13. aicina ES visā dialoga laikā atbalstīt Parlamenta viedokli par demokrātiju, vispārējām cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, piemēram, izteiksmes brīvību, pulcēšanās un politiskās biedrošanās brīvību, informācijas brīvību visās tās izpausmēs, kā arī tās "pasaules mēroga politiku cilvēktiesību aizstāvju atbalstam"; tomēr apstiprina, ka vēl arvien cilvēktiesību dialogi nav novērsuši Kubā notiekošās politiski motivētās apcietināšanas; norāda, ka, gluži pretēji, saskaņā ar Kubas Cilvēktiesību un valsts samierināšanās komisijas (*CCDHRN*) sniegto informāciju šāda veida apcietināšanas gadījumu skaits dažu pēdējo gadu laikā ir ievērojami palielinājies;

14. aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieku / Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos atzīt, ka pastāv politiska opozīcija Kubas valdībai, un attiecīgi iekļaut to ES un Kubas politiskajā dialogā; aicina visu dalībvalstu pārstāvjus, apmeklējot Kubas iestādes, risināt cilvēktiesību jautājumus un, dodoties uz Kubu, tikties ar Saharova balvas ieguvējiem, lai garantētu Eiropas Savienības cilvēktiesību politikas saskaņotu iekšējo un ārējo īstenošanu;

15. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Kubas Republikas valdībai un Kubas Nacionālās tautas varas asamblejai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, Komisijai, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī ANO augstajai cilvēktiesību komisārei.